

પીટ્યો અશ્કો

અશોક ચાવડા 'ભેદિલ'

પીટ્યો અશ્કો

(હાસ્ય-વ્યંગ કવિતાસંગ્રહ)

અશોક યાવડા ‘બેદિલ’

રનાદે પ્રકાશન

Pityo Ashko

Humorous Poetry by Ashok Chavda 'Bedil'

RANNADE PRAKASHAN-2012, Reprint-2014, 2017

ISBN : 978-93-82456-06-3

© મૈત્રી-હર્ષિલ

www.ashokchavda.com

સંસ્થાપક : મનહર મોદી

પ્રેરક : જયેશ મોદી

પ્રથમ આવૃત્તિ : ૨૪, ઓગસ્ટ ૨૦૧૨

દ્વિતીય આવૃત્તિ : ૨૨, ફેબ્રુઆરી ૨૦૧૪

તૃતીય આવૃત્તિ : ૨૨, ફેબ્રુઆરી ૨૦૧૭

કવિ તસવીર : સંજય વૈદ્ય

મુખપૃષ્ઠ ડેરિકેયર અને સજાવટ : નિર્મળ સરતેજા

પુસ્તક સજાવટ : મૈત્રી પ્રિન્ટપેક, અમદાવાદ-૩૮૦૦૧૩

મુદ્રક : ઈઝી પ્રિન્ટ, શાહીબાગ, અમદાવાદ

પૃષ્ઠ : ૭૨

પ્રકાશક :

હંમેશ મનહર મોદી

રન્નાદે પ્રકાશન,

૫૮/૨, બીજે માળ, દેરાસર સામે, ગાંધી રોડ, અમદાવાદ-૩૮૦૦૦૧

ફોન : ૨૨૧૧૦૦૮૧-૬૪ ફેક્સ : ૦૭૯-૨૨૧૪૬૧૦૯

ઈ-મેલ : rannade_2002@yahoo.com

વેબસાઈટ : www.rannade.com

મૂલ્ય : રૂ. ૬૫-૦૦

अर्पण

नानी वये जेने मोटुं थवुं पड्युं
छतां जे सतत डसतो रडे छे
अेवा प्रिय नाना भाई
अनिलने...

स्मरण

- अे तमाम पीडाओनुं जेणे मने हसतो कर्यो.

तुम धतना जे मुस्करा रडे डो;
क्या गम है जिसको छुपा रडे डो.
-कैफ़ी आज़मी

હે! અશોક એટલે જ અશકો...

‘હું હસું પણ છું અને હસાવું પણ છું’ આ વાત કેટલાકને ગળે ઊતરે એવી નથી. તો સામે પક્ષે ‘હું સતત ગંભીર હોઉં છું અને ગંભીરતા જ મારો સ્વભાવ છે’ આ વાત પણ કેટલાકને હજમ થાય એવી નથી. આમ તો આ બંને વાત સાચી છે. કારણ કે કેટલાક લોકો મને સદૈવ હસતા અને હસાવતા વ્યક્તિ તરીકે ઓળખે છે અને કેટલાક લોકો મને સદૈવ ઓછું બોલતા અને ચૂપ રહેતા ધીરગંભીર વ્યક્તિ તરીકે ઓળખે છે. સારી વાત તો એ છે કે કેટલાક લોકો મારા આ બંને સ્વભાવોથી પરિચિત છે, પરંતુ એવા લોકોની સંખ્યા જૂજ છે. આ બેમાંથી મારું કયું વ્યક્તિત્વ સાચું છે એની માત્ર મને જ ખબર છે. હા, મને સદા હકારાત્મક અભિગમ ગમે છે અને એટલે જ હું બે વિરોધાભાસી વ્યક્તિત્વોને મારામાં સરળતાથી સમાવી શક્યો છું. ‘પગલાં તળાવમાં’ અને ‘પગરવ તળાવમાં’ જેવા ગઝલસંગ્રહો તેમ જ ‘તું કહું કે તમે’ ગીતસંગ્રહમાંથી પસાર થતી વખતે ભાગ્યે જ કોઈને એવો અણસાર સુધ્ધાં આવે કે ‘બેદિલ’ હાસ્ય-વ્યંગ કવિતા પણ લખે છે.

ખૈર! પોતીકી પોથી ખોલ્યા કરતાં મૂળ વાત પર આવું. આમ તો હું ‘ગઝલ’ના પરિચયમાં આવ્યો ત્યારે જ ‘હઝલ’નો પરિચય થયો. વાત એમ છે. ૧૯૯૭માં ગોપનાથની એક શિબિરમાં હાઈ સ્કૂલમાંથી પાસ થયેલો એક છોકરો અશકો કિરણના સંપર્કમાં આવ્યો. કવિમિત્ર કિરણ ચૌહાણ પાસેથી આ સાહિત્યિક પ્રકાર વિશે જાણ્યું. બસ પછી તો બંદા જમણા હાથે ગઝલ તો ડાબા હાથે હઝલ. ત્યાર બાદ ગીત લખતો થયો અને સાથેસાથે જ હાસ્ય ગીત.

હું માનું છું કવિતામાં વિવિધતા હોવી જોઈએ. સહુને સાહિત્યિક કૃતિઓ ગમે જ એવું જરૂરી નથી. અને આમ પણ સાહિત્યિક કવિતાને દરેક લોકો માણી જ શકે એ શક્ય નથી. હવે તો એક કવિની કવિતા બીજા કવિને સમજવા માટે પણ ત્રીજા કવિની મદદ લેવી પડે છે એવી અઘરી કવિતાઓ જોવા મળે છે, ત્યારે બે ઘડી આનંદ માણી શકાય અને મનનો ભાર હળવો કરી શકાય તેવી કવિતા

પણ હોવી જોઈએ. બસ, આવું વિચારતો રહ્યો અને લખતો રહ્યો.

આમ પણ હું ‘બેદિલ’ એટલે કોલેજ પણ બે વાર કરી. કોલેજકાળમાં અવનવી અનેક સંવેદનાઓનાં ધારેધાડાં ઊમટતાં. બંદા બીજાઓની ખેંચતા રહ્યા અને લખતા ગયા. કોલેજમાં યંગ ઓડિયન્સને આવી કવિતાઓ ખૂબ જ ગમતી અને એટલે જ ‘મિલેનિયમ’, ‘ટાઈમ પાસ’ અને ‘મોડર્ન’ સિરીઝ તો ‘ધૂમ’ ચાલતી. આશ્ચર્ય એ છે કે આ બધી કવિતાઓ મારા કોલેજકાળમાં લખાઈ હોવા છતાં આજ દિન સુધી એવી ને એવી ફેશ અને લોકપ્રિય રહી છે. આ કવિતાઓ માત્ર અને માત્ર નિર્દોષ હાસ્ય માટે જ સર્જઈ છે. કોઈની લાગણી દુભાવવા કે કોઈને ઉતારી પાડવા નથી લખાઈ, માટે કોઈએ બંધબેસતી ટોપી પહેરી ‘શુદ્ધ સાહિત્યને’ ‘સાહિત્યની રાજનીતિ’નું કુરુક્ષેત્ર બનાવવાની કોશિશ ના કરવા વિનંતી.

અરે! હું તો ભૂલી જ ગયો કે ‘મિલેનિયમ રાધા’ તો કવિશ્રી સુરેશ દલાલે કવિતાના સપ્ટેમ્બર ૧૯૮૯ના અંકમા પ્રકાશિત કરી એટલું જ નહીં આ અંકની જાહેરાત પણ આ કવિતાથી જ કરી. ત્યાર બાદ એ અનેક સામયિકો, વર્તમાનપત્રોમાં પુનઃ પ્રકાશિત થતી રહી. ‘રાધા’ જેમ ‘શ્યામ’ને ફળી એમ ‘મિલેનિયમ રાધા’ અશકાને ફળી. વરસો સુધી ‘મિલેનિયમ કવિ’ તરીકે ઓળખાવાનો મોકો મળ્યો તે લટકામાં.

‘પીટ્યો અશકો’ સ્મૃતિમાં જ સચવાયેલું એક સંબોધન છે. આજે આ નિમિત્તે મને કામ આવ્યું એનો આનંદ-વિષાદ બંને છે. રઈશભાઈ અને મુકુલભાઈની હઝલો મને ખૂબ ગમતી. આ સંગ્રહ નિમિત્તે આ બંને કવિમિત્રોનો ‘શબ્દપ્રેમ’ પામી શક્યો એની ખુશી છે. જો કિરણ ચૌહાણ મિત્ર ન હોત તો કદાચ હું હઝલના લફરામાં જ ન પડ્યો હોત. મારા આ દુષ્કૃત્યની પાછળ કિરણનો હાથ છે એમ કહેવાથી એને ખોટું તો શું સાચું નહીં લાગે એ એટલો આત્મીય મિત્ર છે. અંતે મારી આ કાવ્યયાત્રામાં મારા મિત્રો, ગુરુજનો, સહાધ્યાયીઓ અને સ્નેહીજનો એ સહુ પ્રત્યક્ષ અને પરોક્ષ રીતે જોડાયેલા રહ્યા છે, એ સહુનો આ પ્રસંગે હૃદયપૂર્વક આભાર. હંમેશભાઈ મને હંમેશાં કહેતા રહ્યા છે કે ‘રન્નાદે પ્રકાશન’ તો મારું સાહિત્યિક ઘર છે, તો પછી એમનો આભાર માની એમનો ભાર વધારવાની ગુસ્તાખી ન કરાય, પણ એમનો પ્રેમ એટલો છે કે આ ગુસ્તાખી કરી લઉં છું અને રન્નાદે પરિવારનો ખૂબ ખૂબ આભાર જેમના થકી હું તમારા હોઠ ઉપર હાસ્ય ફરકાવવાનો એક પ્રયત્ન કરી શક્યો. સ્માઈલ પ્લીઝ...

૨૩, જૂન ૨૦૧૨

- પીટ્યો અશકો

તમે એક વાર વાંચશો જો ‘પીટ્યો અશ્કો’
તો આવું વાંચવાનો લાગી જશે ચસકો

ગુજરાતીમાં વ્યંગ કાવ્યો, કટાક્ષ કાવ્યો, હઝલ યા હાસ્ય કાવ્યો લખનારા ઝાઝા નથી. કેમ કે આ કાવ્યપ્રકાર અછૂત જેવો ગણાય છે. ઉન્નત-ભ્રૂ વિવેચકો આ પ્રકારને જોડકણાની સમકક્ષ ગણે છે. આ કાવ્ય પ્રકારમાં કહેવાય છે કે ઝાઝા સર્જકત્વ યા ભાષાકર્મને અવકાશ નથી. વાત કદાચ સાચી હશે, તેમ છતાં રમેશ પારેખનાં ‘આલા ખાયર’નાં વ્યંગ કાવ્યોને ઉત્તમ સર્જનની કક્ષામાં મૂકવાં જ પડે છે.

શેમ્પૂ નવા એ નાખતી’તી વાળમાં;
ને આવતા’તા તોય જટિયા દાળમાં.

આવા શેર લખી ‘બેદિલ’ અશોક ચાવડાએ ગુજરાતીમાં હઝલ લખનારાઓની જમાતમાં ઝંપલાવ્યું છે, તે મજાની વાત છે. જોકે અશોકે પણ ગંભીર કવિતાઓથી ચલિત થઈ ગયા હોવાનું મહેણું સાંભળવું પડશે. પણ એ સાંભળી લઈનેય થોડી વધારે વ્યંગ કવિતાઓ લખતા રહેવાય તો સારું!

ગુજરાતીમાં કૃષ્ણ દેવે, શ્યામલ મુનશી તથા રઈશ મનીઆર જેવા મજબૂત વ્યંગ કવિઓ આ ક્ષેત્રમાં જોરદાર કામ કરે જ છે. ભલે આ કર્મને ‘ડાબા હાથની સરજત’ ગણવામાં આવે, પણ તેય એક નોખું સર્જન તો ગણવું જ રહ્યું. વાસ્તે, વ્યંગકાવ્યો એ વાંચવાની જ નહીં પણ બોલવા-સાંભળવાની ચીજ છે. દાયકાઓ પહેલાં ગુજરાતીમાં હઝલરચિયતાઓના અગ્રિમ પૂર્વસૂરી એવા સ્વ.શ્રી બેકાર રાંદેરીનો આ શેર આજેય સંચાલકો બોલે છે ત્યારે પ્રેક્ષકગણમાં બેઠેલા શ્રોતાઓ અનાયાસ તાળી પાડી દે છે!

દાળમાં બોળી એ બિસ્કૂટ ખાય છે;
એમાં તારા બાપનું શું જાય છે?

હશે. હઝલમાં તુકબંદી, જોડકણાગીરી, કાફિયાપરસ્તી, ટિટિલેટિંગ સ્ટાઈલ, છીછરાપણું, સભારંજની વગેરે બધું જ હશે. કબૂલ. પણ તોય તે ઘણી વાર લોકોને મોકળા મને મજા કરાવે છે. બે ઘડી ગમ્મત આપે છે. રમેશ, ખલીલ યા આદિલ જેવા ઉચ્ચ કક્ષાના કવિઓના કેટલાક શેરોમાં આપણને પંક્તિઓ પાછળથી ડોકાતું રમચિતાળ હઝલપણું ગમે જ છે ને! ઉર્દૂમાં અકબર ઈલાહાબાદી જેવા નખશિખ વ્યંગકારને અનન્ય ગઝલકારોની હરોળના ગઝલકાર જ ગણવામાં આવતા હતા.

‘પીટ્યો અશકો’ને કાવ્યસંગ્રહોની દુનિયામાં આવકારવા માટે આટલી પૂર્વભૂમિકા પૂરતી છે. ‘બેદિલ’ અશોક ચાવડાએ દિલથી બે નંબરની કવિતાઓ કરી છે તેને એક વાર દિલથી વાંચીને ભૂલી જઈએ તોય એમને કોઈ ફરિયાદ નહીં હોય!

આ સંગ્રહમાં મોજ પડે એવા કેટલાક ચમકારા છે. આ બધી દિલકેંક કવિતાઓ બેદિલે તેમના કોલેજકાળમાં લખી હોવા છતાં કોલેજ છોડીને મોટા થઈ ગયેલા આત્માઓ પણ વાંચીને મસ્તી લૂંટી શકે એવી છે.

પ્રેમિકાને રોજ ફૂલો આપનારા માનશો,
કોઈ શ્રીમંતો નહીં બાગોના માળી હોય છે.

* * *

લગ્ન પહેલાં પ્રેમિકાનાં ભાઈથી ડરતો હતો,
લગ્ન થ્યા’તો પ્રેમિકાની બીક લાગે છે મને.

* * *

કેવા ભયાનક છે તમારી આંખના કામણ જુઓ;
કે બાળકો તમને નિહાળીને કહે : ડાકણ જુઓ.

* * *

સારું થયું હું ચોપડી એકે નથી ભણ્યો,
આજે ભણેલાઓ બધા બેકાર થઈ ગયા.

* * *

એક, બે, ત્રણ નહીં ચાર સાથે ફરે,
આમ તો પ્રેમિકા ખૂબ ભોળી હતી.

* * *

એ જ મારું કરીને ગઈ લાખનું,
લાખમાંથી કદી જેને ખોળી હતી.

* * *

ઉંદર પડે જો ચાર આવી શાકમાં;
પુષ્કળ વિટામિનો મળે ખોરાકમાં.

* * *

કોઈ પણ ગુના વગર 'બેદિલ' રહે છે જેલમાં,
વાંક એનો એટલો એ એક જેલર થઈ ગયો.

* * *

તારું નામ લઈ ક્યારેક જો બોલાવું તને
તો ભસે છે ગલીનાં કૂતરાં
તારાં લહેરાતાં વાળ મને લાગે છે એમ
જાણે માથામાં તારા ચબૂતરા

* * *

અંદર અંદર ગુપસુપ કરતી શેરીના નાકા પર બેસી સાઠ વરસની ટોળી
જમનાકાકી જ્યારે નીકળે પહેરી ચણિયાચોળી

* * *

રસ્તા પર છોકરાની સામે જોવામાં ખાધી છોકરીએ કેટલીય ઠોકર
એટલે તો કંટાળી લવકાર્ડ દીધું ને કીધું કે યસ કર કે નો કર

જોકે, હળવાશની દિશામાં પણ ગંભીરતાપૂર્વક વધુ ને વધુ કામ થવું જરૂરી છે. કોલેજકાળમાં કરેલી ગમ્મતો અલગ વાત છે. ગુજરાતી ભાષામાં ઢગલેબંધ સરસ વ્યંગ કાવ્યો જરૂરી છે. આ કાવ્યોના ફાયદા યા મર્યાદા જે કહો તે એ છે કે તે લોકભોગ્ય બની શકે તેમ છે. આથી વધારે સાવચેતીપૂર્વક લખાવાં જોઈએ. 'બેદિલ' પાસે વ્યંગ-કટાક્ષ-કાકુની રજૂઆતની આવડત છે. તેમણે વધુ લખી સતત લખતા રહેવાની જરૂર છે.

વ્યંગ કાવ્યો સંચાલનોમાંથી નીકળીને સંપાદનો સુધી આવે ત્યારે એને ખરી સ્વીકૃતિ મળી કહેવાય. પણ એને માટે 'બેદિલ' તથા અન્ય વ્યંગ કવિઓએ ઝનૂનથી મચી પડવું પડે! વ્યંગ કાવ્યો લખવાનું કામ ધારીએ એટલું સહેલું નથી. કેટલાક કવિઓને જ એની ફાવટ હોય છે. 'બેદિલ' એમાંના એક છે. તેમણે આ ફાવટમાં મહેનતની મિલાવટ કરી વ્યંગમાં જમાવટ કરવાની છે. આ સંગ્રહ તેની શરૂઆત ગણી શકાય. વ્યંગ તો તદ્દન સામાન્ય વાચક સુધી પહોંચવાની ક્ષમતા ધરાવે છે. 'પીટ્યા અશ્કા'ને શુભેચ્છા આપું છું કે તેમનાં વ્યંગકાવ્યો વધુ ને વધુ મસ્તીખોર બને અને ભાષાવિદોથી માંડીને ઈતરજન સુધીના તમામને સાત્ત્વિક હાસ્યરસથી તરબોળ કરે.

૧૦, જુલાઈ ૨૦૧૨

- ડૉ. મુકુલ ચોકસી (સુરત)

ગુજરાતના કાવ્યઆકાશમાં ઊભરેલો એક મહત્વનો અવાજ

મરીઝ કે રમેશ પારેખ જેવા કોક વિરલ કવિનો અંદાજ કંઈ એવો હોય કે એમની અન્યથા ગંભીર રચનાઓમાં પણ ધારદાર વિનોદ જોવા મળે. સાંપ્રત સમયમાં ખલીલ ધનતેજવી જેવા ગઝલકાર અને કૃષ્ણ દવે જેવા ગીતકાર કવિતાની મુખ્ય ધારામાં રહીને મનોરંજક રહી શક્યા છે. સિતાંશુ કે લાભશંકર જેવા મોટા અછાંદસકારની બાની તપાસશો તો એમની શૈલી પણ ઘણી વાર સભાનપણે હુમરથી મંડિત હોય એમ લાગે. છતાં કવિતાની મુખ્ય ધારામાં હાસ્ય સરળતાથી સમાતું નથી. ઘણા કવિઓ હાસ્યરસથી વેગળા હોય છે. છતાં, જાણ્યે અજાણ્યે ઘણા કવિ ક્યારેક હાસ્યરસ પર હાથ અજમાવી લે છે. છૂટક હાસ્યકવિતા લખનાર કવિઓ તો અસંખ્ય હશે પણ હવે તો સંગ્રહસ્થ થનાર હાસ્ય કવિઓની સંખ્યા ગણવા માટે આંગળીના વેઢાં ઓછાં પડે એવી સ્થિતિ છે. હાસ્ય કવિતાના સંગ્રહો લઈને આવેલા ઉત્સાહી કે શિખાઉ કવિઓના સંગ્રહમાં ઘણી વાર હાસ્ય કે કવિતા બેમાંથી એકે સિદ્ધ થતાં નથી.

અશોક ચાવડા સિદ્ધહસ્ત કવિ છે. ગુજરાતના કાવ્યઆકાશમાં ઊભરેલો એક મહત્વનો અવાજ છે. પોતાના સંયત વ્યક્તિત્વ અને નિરંતર કર્મયોગ દ્વારા એમણે સૌનું ધ્યાન ખેંચ્યું છે. અશોકની હાસ્ય પ્રવૃત્તિથી હું અપરિચિત હતો. આ લખાણ નિમિત્તે જ આ હાસ્ય કવિતાઓના સંપર્કમાં આવવાનું બન્યું.

ભાવક જોઈ શકશે કે હાસ્યરસમાં અશોક ચાવડા ‘બેદિલ’ની કલમ ગીત અને ગઝલ બંને સ્વરૂપોમાં સરખી રીતે વિહરી છે. હાસ્યરસમાંય લગ્નપૂર્વેનો પ્રેમ હાસ્યગીતના વિષય તરીકે શોભે છે અને લગ્ન પછીનો અનુભવ હાસ્યગઝલ (હઝલ) બનીને આવે છે. આ સંગ્રહના આધારે એવું સરળ વર્ગીકરણ કરવાનું મન થાય! ગીતનાં મુખડાં, ગીતના લય અને ગીતનો ભાર ઝીલવાની ક્ષમતા આ

બધી બારીકીનો કવિને સારો પરિચય છે. તેથી પ્રથમ નજરે જ એ ગીતની સફળ ઈબારત ખડી કરી શકે છે.

હાસ્ય ગીતોની ભૂમિકા આધુનિક ભાષા, શબ્દાવલિ અને જીવનરીતિની સામે પરંપરાને ટકરાવીને કવિ સફળ રીતે ઊભી કરે છે. આજનાં યુવાન-યુવતીનાં રોજબરોજના જીવનમાંથી શબ્દભંડોળ ઉપાડી, એમાં ઉપહાસ અને અતિરેકનો રંગ ઉમેરી હાસ્ય નિપજાવવાની ભાઈ અશોક ચાવડાને સારી ફાવટ છે. ચોંકાવનારાં કલ્પનો, અંગ્રેજી શબ્દનો વિનિયોગ, ગામડાં અને શહેરની સંસ્કૃતિનું જક્સ્ટાપોઝિશન — આ બધું કવિને હાથવગું છે. મોબાઈલ, ઈન્ટરનેટ, ઈમેલ વગેરે આધુનિક જીવનનાં નવાં પરિમાણોમાંથી એકંદરે રમણીય ગીતને લાયક બાની અને વકોક્તિ શોધતાં કવિને તકલીફ પડી નથી.

સ્વરૂપ બદલાતાં શૈલી બદલાય છે. હઝલમાં હાસ્ય નિપજાવવા માટે કવિ અંગ્રેજી પદાવલિનો ઉપયોગ ઝાઝો કરતા નથી. વસ્તુસામગ્રી પણ ઉચિત રીતે જ બદલાય છે. કવિનું હાસ્ય ગીત પરલક્ષી બને છે, એમાં જુદાં જુદાં પ્રેમધેલાં પાત્રો ઉપહાસને પાત્ર બને છે; પણ હઝલમાં કવિ સ્વલક્ષી બને છે, પોતાની બરબાદી, લાચારી અને ફજેતી પર આંગળી ચીંધી કવિ હઝલના શેરો નીપજાવે છે. કેટલાક આસ્વાદ્ય શેરોની લહાણી અહીં જ કરી દઉં :

શ્યામ હું હોવા છતાં પણ છોકરી ગોરી મળી,
સૌ મને જોયા કરે ધૂરી ધૂરી કોને કહું.

***

એ જ લોકો આમ તો બહુ ભાગ્યશાળી હોય છે;
જેમને સાળા નથી હોતા ને સાળી હોય છે.

***

જ્યાં સુધી ન્હોતી ખબર ચામાં પડી માખી;
ત્યાં સુધી આરામથી મેં યા પીધે રાખી.

***

કોઈ પણ ગુના વગર ‘બેટિલ’ રહે છે જેલમાં,
વાંક એનો એટલો એ એક જેલર થૈ ગયો.

***

એક તો આ ખાટલો છે સાંકડો;
તોય પણ સાથે સૂએ છે માંકડો.

***

નદીમાં પડ્યાં'તાં અમે સાથ મરવા,
હું ડૂબી ગયો, એ બચી ગઈ તરીને.

સંગ્રહ પૂરો વાંચ્યા પછી એવો અળવીતરો વિચાર આવે છે કે કવિએ પોતાના સરસ મજાના ઉપનામ 'બેદિલ'નો 'બબ્બે દિલ' તરીકે કેમ ઉપયોગ ન કર્યો અને 'ચાવડા' અટકનો વિગ્રહ 'ચા' અને 'વડા' તરીકે કેમ ન થયો? પીટ્યા અશકાને આખા સંગ્રહમાં એકેય 'શોક' કેમ ન લાગ્યો?

કવિ અશોક ચાવડાને સંગ્રહસ્થ થનાર હાસ્ય કવિઓના સમૂહમાં એક સહધર્મી તરીકે આવકારી, અભિનંદન અને શુભેચ્છાઓ પાઠવું છું.

૧૨, જૂન ૨૦૧૨

- ડૉ. રઈશ મનીઆર (સુરત)

બીજી આવૃત્તિ વેળાએ હુંય શોધું છું પીટ્યો અશ્કો...

‘બેદિલ’ અને ‘પીટ્યો અશ્કો’ આવાં બે વ્યક્તિત્વો વચ્ચે બિચારો અશોક સતત સેન્ડવિચ બનીને રહ્યો છે. ઘણી વાર હસવાના સમયે હસી નથી શકાયું તો ક્યારેક રડવાની ક્ષણોને કારણ વિનાના હાસ્યમાં રૂપાંતરિત કરી દેવી પડી છે. હું પોતે જ્યારે આ સંગ્રહનો આસ્વાદ માણું છું ત્યારે વિચારવા લાગું છું કે ફરી ક્યારે હાસ્યકવિતા લખીશ? સ્વયંને આ સવાલ પૂછતા પૂછી લઉં છું, પણ સાચું કહું તો ઉત્તર આપી શકવાની હિંમત જ નથી રહેતી. ખૈર... ક્યારેક નિજાનંદમાં અંગત વેદનાને આવી રૂપાળી સંવેદનામાં ઢાળવાની કોશિશ કરી લઉં છું અને સર્જ્ય છે હાસ્ય. અંગત વાત કહું તો હુંય હવે મારામાં પીટ્યો અશ્કો શોધું છું.

અહીંની મોટા ભાગની રચનાઓ મારા વિદ્યાર્થી કાળની છે છતાં હજીય લોકોને સ્પર્શે છે એનો મને આનંદ છે. મારો વિદ્યાર્થી કાળ જોયો હોય એવા અનેક મિત્રો આજે અધ્યાપનનાં ક્ષેત્રમાં બિરાજમાન છે એમાંના એક એવા ડો. નરેશ શુક્લએ આ સંગ્રહનો આવકાર પોતાની કટારમાં લખ્યો હતો, જે અહીં ગ્રંથસ્થ કર્યો છે.

મારી ગંભીર ગઝલો અને ગીતો વાંચ્યા બાદ વાયકો જ્યારે આ સંગ્રહમાંથી પસાર થયા છે ત્યારે તેમને મારું એક અલગ જ ભાવવિશ્વ જોવા મળ્યું છે. હું મારી અન્ય ગંભીર રચનાઓ કરતાં અહીં જુદો પડવામાં થોડો ઘણો સફળ રહ્યો છું એનું પ્રમાણ આ સંગ્રહનું ટૂંકા ગાળામાં જ પુનઃ પ્રકાશિત થવું તે છે. વાયકોનો આભારી છું. હું હાસ્યકવિતા લખું કે ન લખું આપના જીવનમાં સદૈવ સ્મિત રેલાતું રહે એવી શુભ કામનાઓ સાથે વીરમું છું...

હા... હા... હા...

૩૦, જાન્યુઆરી ૨૦૧૪

- પીટ્યો અશ્કો

ત્રીજી આવૃત્તિ વેળાએ

અગાઉ કહ્યું છે તેમ હું ય પીટ્યો અશ્કો શોધું છું, પણ મને એ મળતો નથી એ રીતે ક્યાંક આડે હાથે મુકાઈ ગયો છે. હાસ્યકવિતા સરળ હોવાથી તેમજ દૈનિક જીવન પર કટાક્ષ કરતી હોવાથી લોકોને ગમે તે સહજ છે. મને પણ હસવું ગમે છે અને હસાવવું ગમે છે, પણ સમય હંમેશાં કલમમાંથી હાસ્ય રેલાવે એવું બનતું નથી. ખૈર, બાત નિકલેગી તો ફિર દૂર તલક જાએગી. જતાં જતાં એટલું જ કે ‘પીટ્યા અશ્કો’ હાસ્ય કવિતાસંગ્રહને ગુજરાત સાહિત્ય અકાદમીનું વર્ષ-૨૦૧૨નું ‘હાસ્ય-વ્યંગ-કટાક્ષ વિભાગ’નું પારિતોષિક પ્રાપ્ત થયું છે.

અંતે મારી કવિતાયાત્રા સાથે પ્રત્યક્ષ અને પરોક્ષ રીતે સંકળાયેલા સહુ કોઈને મનોમન સ્મરીને આભાર વ્યક્ત કરું છું.

૩૧, જાન્યુઆરી ૨૦૧૭

- પીટ્યો અશ્કો

:: અનુક્રમ ::

● હાસ્ય-વ્યંગ ગીતો	પૃષ્ઠ
૧. મિલેનિયમ રાધાનું ગીત.....	૧
૨. મિલેનિયમ લવનું ગીત.....	૨
૩. બોરિંગ છોકરીનું ગીત.....	૩
૪. મોડર્ન લવનું ગીત-૧.....	૪
૫. મોડર્ન લવનું ગીત-૨.....	૫
૬. ટાઈમ પાસ લવનું ગીત-૧.....	૬
૭. ટાઈમ પાસ લવનું ગીત-૨.....	૭
૮. કમ્પ્યુટર લવનું ગીત.....	૮
૯. કન્ફ્યૂઝનનું ગીત.....	૯
૧૦. મોડર્ન છોકરીનું ગીત.....	૧૦
૧૧. શરીફ છોકરીનું ગીત.....	૧૧
૧૨. શહેરી છોકરીનું ગામડિયું ગીત.....	૧૨
૧૩. ગમાર છોકરીનું ગીત.....	૧૩
૧૪. ટપોરીનું ગીત.....	૧૪
૧૫. મિસ મોબાઈલનું ગીત.....	૧૫
૧૬. રોમિયોનું ગીત.....	૧૬
૧૭. ડોસાઓનું પ્રણયગીત.....	૧૭
૧૮. આજનો જમાનો ઈ-મેલનો.....	૧૮
૧૯. વ્હેમનું ગીત.....	૧૯
૨૦. મિલેનિયમ રામાયણનું ગીત.....	૨૦
● હાલો	
૧. કોને કહું.....	૨૨
૨. હોય છે.....	૨૩
૩. બારણાં વાખી.....	૨૪
૪. કેં કેં થાય છે.....	૨૫
૫. ખટારામાં.....	૨૬

૬.	તારી હથેળીમાં.....	૨૭
૭.	થૈ ગયો.....	૨૮
૮.	લાગે છે મને.....	૨૯
૯.	સાથે.....	૩૦
૧૦.	જુઓ.....	૩૧
૧૧.	થૈ ગયા.....	૩૨
૧૨.	જૂનો બાંકડો.....	૩૩
૧૩.	પ્રેમમાં ભંગાણ છે.....	૩૪
૧૪.	દાઢી વધી ગઈ.....	૩૫
૧૫.	ગમી.....	૩૬
૧૬.	આંખ તો કાણી હતી.....	૩૭
૧૭.	ગીરવે.....	૩૮
૧૮.	ચાલી ગઈ.....	૩૯
૧૯.	કિતાબો ભણીને.....	૪૦
૨૦.	પરસાળમાં.....	૪૧
૨૧.	વેલણો તૂટતાં.....	૪૨
૨૨.	હતી.....	૪૩
૨૩.	કાપલીઓ કરીને.....	૪૪
૨૪.	ખોરાકમાં.....	૪૫
૨૫.	બોક્સર.....	૪૬
૨૬.	યારો.....	૪૭
૨૭.	બિયારી બાપડી.....	૪૮
૨૮.	રિસ્ક છે.....	૫૯
૨૯.	મેરિડ થઈ ગઈ.....	૫૦
૩૦.	ટેન્શન.....	૫૧

● વિવેચનાત્મક લેખ

૧. આમ તો આઈ લવ યૂ છે ઈઝી ટુ સે, બટ..... - ડૉ. નરેશ શુક્લ ૫૨

પીટ્યો અશ્કો

અશોક ચાવડા 'બેદિલ'

:: અશોક ચાવડાનાં અન્ય પુસ્તકો ::

● કવિતા

૧. પગલાં તળાવમાં (ગઝલસંગ્રહ), ૨૦૦૩, ૨૦૧૨, ૨૦૧૪, ૨૦૧૭
૨. પગરવ તળાવમાં (ગઝલસંગ્રહ), ૨૦૧૨, ૨૦૧૪, ૨૦૧૭
૩. તું કહું કે તમે? (ગીતસંગ્રહ), ૨૦૧૨, ૨૦૧૪, ૨૦૧૭
૪. પીટ્યો અશકો (હાસ્ય-વ્યંગ કવિતાસંગ્રહ), ૨૦૧૨, ૨૦૧૪, ૨૦૧૭
૫. ડાળખીથી સાવ છૂટાં (પ્રતિબદ્ધ કવિતાસંગ્રહ), ૨૦૧૨, ૨૦૧૪, ૨૦૧૭

● વિવેચન

૧. શબ્દોદય, ૨૦૧૨, ૨૦૧૪, ૨૦૧૭

● અનુવાદ

૧. ગઝલિસ્તાન (ઉર્દૂ ગઝલોનો પદ્યાનુવાદ), ૨૦૧૨, ૨૦૧૪, ૨૦૧૭
૨. દૂરસુદૂર અંતરિક્ષમાં (મૂ.લે. આર્વી ત્રિવેદી), ૨૦૧૩
૩. પાચનતંત્રના રોગો (મૂ.લે. ડૉ. ભીમ કુમાર ઝા), ૨૦૧૩, ૨૦૧૪, ૨૦૧૫, ૨૦૧૬
૪. મહાન ધારાશાસ્ત્રી ડૉ. આંબેડકર (મૂ.લે. ડૉ. એચ. વી. હાંડે), ૨૦૧૬
૫. સરળ આયુર્વેદિક ઉપચાર (મૂ.લે. ડૉ. ભીમ કુમાર ઝા), ૨૦૧૭

● સંપાદન

૧. જાગને જાદવા (મનહર મોદીની ગઝલનો આસ્વાદ), ૨૦૧૭
૨. પોતપોતાની તરસ (ડૉ. હર્ષદેવ માધવની ગઝલો), ૨૦૧૭

● શબ્દકોશ

૧. કન્સાર્જ ડિક્શનરી ઓફ પ્રેક્ટિકલ વર્બ્સ, ૨૦૧૨, ૨૦૧૩, ૨૦૧૪, ૨૦૧૫

:: પુરસ્કાર ::

૧. સાહિત્ય અકાદમી યુવા પુરસ્કાર-૨૦૧૩, સાહિત્ય અકાદમી, દિલ્હી, ૨૦૧૩
૨. દાસી જીવણ એવોર્ડ-૨૦૧૩-૧૪, ગુજરાત સરકાર, ૨૦૧૩
૩. યુવા ગૌરવ પુરસ્કાર-૨૦૧૨, ગુજરાત સાહિત્ય અકાદમી, ગુ.સ., ૨૦૧૩
૪. ગુજરાત સાહિત્ય અકાદમી શ્રેષ્ઠ પુસ્તક પારિતોષિક-૨૦૧૨, કવિતા-૩
૫. ગુજરાત સાહિત્ય અકાદમી શ્રેષ્ઠ પુસ્તક પારિતોષિક-૨૦૧૨, હાસ્યવ્યંગ-૩

:: સંપર્ક ::

- Mobile : +91-9426 680 633
- E-mail : a.chavda@yahoo.co.in
- Website : www.ashokchavda.com

મિલેનિયમ રાધાનું ગીત

રાધાએ સાડીને કપબોર્ડમાં મૂકીને પહેરવાં માંડ્યું છે હવે પેન્ટ
હવે સમજાયું વ્હાય શ્યામ વેન્ટ

બિચારો શ્યામ ઘણો કન્ફ્યૂઝ થયો છે
એને રાધાની લાગ્યા કરે બીક

કે વાંસળીના સૂરથી ન રાધા રોકાય
એને વાંસળીથી આવે છે છીંક

રાધા તો પ્લાસ્ટિકનાં ફૂલ ગૂંથે કેશમાં ને ઉપર લગાવે છે સેન્ટ
હવે સમજાયું વ્હાય શ્યામ વેન્ટ

રાધા કહે શ્યામ તમે માખણના બદલામાં
ચોરી લાવો હીરાનો હાર
વળી ગાય ઉપર બેસવાનું ફાવે નહિ શ્યામ
તમે લઈ આવો મારુતિકાર

રે'વાને ફ્લેટ મારે જોશે ઓ શ્યામ મને ફાવે નહિ તારો આ ટેન્ટ
હવે સમજાયું વ્હાય શ્યામ વેન્ટ

વૃંદાવને શ્યામ મને મળવું ગમે ના
તું મળવાને હોટલમાં આવ
મારી સહેલીઓને ઈમ્પ્રેસ કરવાને
તું હાથોમાં સેલ્યુલર લાવ

રાધા તો ઠીક ઓલી ગોપીઓય આજકાલ શ્યામની કરે છે કોમેન્ટ
હવે સમજાયું વ્હાય શ્યામ વેન્ટ

મિલેનિયમ લવનું ગીત

મળવાનું મન થાય ને હોય ફોન ઍન્ગેજ
તો મોકલજે ફેક્સ ઉપર લેટર
ડિઅર ઇટ કુડ બી બેટર

મોબાઈલ પર મેસેજ યૂ ડોન્ટ સેન્ડ યાર
જ્યારે વેબસાઈટ પર હોય તારો ફેસ
આપણાં અફેરમાં પણ પ્રોફિટ થયો છે
અને ભરવાનો બાકી લવટેક્સ
સો આપણી મીટિંગ હવે કોર્નરમાં રહેશે
ને રાખવાની સિકેટ સહુ મેટર
ડિઅર ઇટ કુડ બી બેટર

આઈ'લ મેરી યૂ બટ છે આટલી શરત
તારે પહેરવાં ન જીન્સ અને સ્કર્ટ
આફ્ટર મેરેજ વળી તારે ડિઅર
બધાં ભૂલી જવાનાં જૂનાં ફલર્ટ
એલુ પેલુ જોડે તારે ટોક નહીં કરવાની
બિકોઝ યૂ વોન્ટ બી અ ચેટર
ડિઅર ઇટ કુડ બી બેટર

૦૧-૦૧-૨૦૦૦

બોરિંગ છોકરીનું ગીત

ઊંઘવાની ગોળી લઈ માંડ માંડ સૂતો
ત્યાં આવી ગ્યું તારું એક ડ્રીમ
તું માનીશ મેં પાડી'તી સ્કીમ

સવારમાં જોઉં તો આખો દી' બગડે
એવું દિવેલિયું તારું છે ડાયું
ઈશ્વરને કહીને શું કમ્પલેઈન કરવાની
જ્યાં ઈશ્વરે બાફ્યું હો કાયું
તારો ચહેરો તો જાણે કે વ્હાઈટ વ્હાઈટ બોર્ડ
તારા ચહેરા પર દેખાતી કીમ
તું માનીશ મેં પાડી'તી સ્કીમ

તારું નામ લઈ ક્યારેક જો બોલાવું તને
તો ભસે છે ગલીનાં કૂતરાં
તારાં લહેરાતાં વાળ મને લાગે છે એમ
જાણે માથામાં તારા ચબૂતરા
જટિયાં આ તારાં તું વાત મારી માન
થોડાં કરાવી દે ને ટ્રિમ
તું માનીશ મેં પાડી'તી સ્કીમ

૨૫-૧૦-૨૦૦૮

મોડર્ન લવનું ગીત-૧

ડૂ યૂ લવ મી? એના આન્સરમાં છોકરીએ છોકરાને બતાવ્યો ડિક્કો
ને પછી છોકરાનો ચહેરો સાવ ફિક્કો

છોકરો તો મજનૂનો મેકઅપ કરીને ડેઈલી છોકરીની પાછળ બસ ફરતો
હી નોઝ વેરીવેલ પેલી હાથમાં નહીં આવે ને તોય ગુલાબ રોજ ધરતો
છોકરીએ બોર થઈને ભાઈને કીધું ને વળી ભાઈનો તો ભારેખમ ઢિક્કો
ને પછી છોકરાનો ચહેરો સાવ ફિક્કો

છોકરાએ ગોડને બે દીવા ધર્યાં ને કીધું છોકરીને મારી બનાવો
સામેથી રિપ્લાયમાં આવ્યો આ મેસેજ કે ઝોળી તો સારી બનાવો

છોકરાની સેન્સ પછી ઠેકાણે આવી પેલી છોકરી પર માર્યો ક્યાં સિક્કો
ને પછી છોકરાનો ચહેરો સાવ ફિક્કો

૨૦-૦૭-૧૯૯૯

મોડર્ન લવનું ગીત-૨

આને સારું કહેવું કે પછી બેડ
છોકરાએ છોકરીને હેલો કીધું ને પછી છોકરી તો રાજની રેડ

છોકરો તો છોકરીને ઘાસય ન નાખે ને છોકરીથી ગૂંથાઈ કહાણી
છોકરીને મન પેલો છોકરો છે રાજા ને સમજે એ પોતાને રાણી
ખાટલેથી પડતાં આ સમજાણું સપનું ને સમજાણું પોતે થઈ મેડ
આને સારું કહેવું કે પછી બેડ

રસ્તા પર છોકરાની સામે જોવામાં ખાધી છોકરીએ કેટલીય ઠોકર
એટલે તો કંટાળી લવકાર્ડ દીધું ને કીધું કે યસ કર કે નો કર
છોકરાને પ્રેમ કરી વાતો જણાવા એણે હાથ ઉપર મારી'તી બ્લેડ
આને સારું કહેવું કે પછી બેડ

છોકરીની માનતાઓ એટલી ફળી કે પેલા છોકરાને પ્રેમ થયો સાચો
આગળ લખીને મારે બતાવવું શું મારા ગીતનો બદલાઈ ગયો ઢાંચો
છોકરો ને છોકરી બેઉ હેલો કરે છે ને બંનેનાં મા-બાપ છે સેડ
આને સારું કહેવું કે પછી બેડ

ટાઈમ પાસ લવનું ગીત-૧

યૂ ડોન્ટ બિલીવ બટ આઈ એમ કહિંગ સાચા
તને ભૂલવાથી મળ્યો છે રેસ્ટ
સાલ્વું તને ભૂલવાનું લાગ્યું બહુ બેસ્ટ

તારી યાદોની પ્રિઝન મેં તોડી દીધી છે
હવે હાર્ટને તો કોઈ નથી લોક
કોઈને પણ એમાં હું રહેવા દઈશ
જે કોઈ કરે આવીને નોક
બાય એન્ડ બાય નામ તારું આવશે નહીં
જરા નવો બનવા દે લવ-નેસ્ટ
સાલ્વું તને ભૂલવાનું લાગ્યું બહુ બેસ્ટ

તારા ઘર તરફ આવવાનો કોને છે ટાઈમ
મેં બદલી દીધો છે મારો વે
તારા આવવાનો ફિઅર નાઉ માઈન્ડથી છે આઉટ
ને એન્જોય કરું છું બધા ડે
તારી લવ-ગેમ જો પ્હેલેથી સમજાઈ હોત
તો ટાઈમ મારો ન થાત આમ વેસ્ટ
સાલ્વું તને ભૂલવાનું લાગ્યું બહુ બેસ્ટ

૨૭-૦૮-૨૦૦૦

ટાઈમ પાસ લવનું ગીત-૨

*રવિના સેઈડ ઘેટ લખતાંય થાય લવ
માટે આપોને આપની એક પેન
પ્લીઝ ગિવ મી અ લાસ્ટ ચાન્સ ઓ બેન

પેનનું તો બ્હાનું છે ઓ બ્યૂટિક્વીન
મારે કરવી છે તારાથી ટોક
હાથનું આ ફેંક્યર તો લવની છે સાઈન
તને કેમ છતાં લાગે આ જોક
યસ્ટરડે તારો મેં પીછો કરવામાં
તારા બ્રધરની ખાધી છે ચેન
પ્લીઝ ગિવ મી અ લાસ્ટ ચાન્સ ઓ બેન

યસ અને નો-માં તું અટવાતી રે'ય
અને મારે તો રોજ રોજ રિસ્ક
તારા ફાધરનું આમાં તો કશું ન જાય
મારા ફેન્ડ રોજે લૂંટે છે ફીસ્ટ
યૂ ગિવ મી રાખી ઈન્સ્ટેડ ઓફ રિંગ એન્ડ
માઈ ઓલ ફિલિંગ હેઝ ગોન ઈન વેન
પ્લીઝ ગિવ મી અ લાસ્ટ ચાન્સ ઓ બેન

૧૦-૧૦-૨૦૦૦

*રવિનાની રોટોમેક પેનની જાહેરાત 'લિખતે લિખતે લવ હો જાયે...'

કમ્પ્યુટર લવનું ગીત

ગાર્ડનમાં મળીએ તો બાપાની બીક
ચાલ વેબસાઈટ પર મળવાનું રાખીએ

ઈ-મેલથી લેટર્સ હું મોકલ્યા કરું
ઈફ યૂ કીએટ અ લવ ડોટ કોમ સાઈટ
સીડીથી હાર્ટ મારું એન્ટર કરું
તારા લવમાં થઈને હું એક્સાઈટ
ફીવરનાં બહાનાં તો આઉટ ઓફ ડેટ
હવે વાઈરસથી છળવાનું રાખીએ
ચાલ વેબસાઈટ પર મળવાનું રાખીએ

કમ્પ્યુટર રૂમની કર બારીઓ બંધ
પછી ઓપન કર જલદીથી વિન્ડો
બિન્દાસ લવ યૂ, લવ યૂ તું સ્ક્રીન ઉપર લખ
કી-બોર્ડ પર હાથ મૂકી ઠંડો
મારી યાદમાં કમાન્ડ એકે મગઅપ નહીં થાય
સો અહીંયાંથી વળવાનું રાખીએ
ચાલ વેબસાઈટ પર મળવાનું રાખીએ

૩૦-૦૭-૨૦૦૦

કન્ફ્યુઝનનું ગીત

બેટમજી હવે શું કરશો
'હું તને ચાહું છું' એટલું જ કહેવામાં
વીતી ગયા દિવસો ના દિવસો

આમ તો આઈ લવ યૂ છે ઈઝી ટુ સે
બટ ગભરામણ પીછો ન છોડે
માંડ મળે મોકો હું કહેવાને જાઉં
તો આખુંયે ગામ સાથ દોડે
નાઉ યૂ ટેલ મી વોટ કેન આઈ ડુ ફોર માય પ્રોબ્લેમ
વ્હાઈલ વોટરની જેમ વીતે વરસો
બેટમજી હવે શું કરશો

લેટર લખું કે કરું એસ.એમ.એસ.
એય મને સમજાતું હમણાંથી ક્યાં
રીઅલમાં આઈ નીડ યૂ અ લોટ
લાઈફ વીતે છે શમણાંથી ક્યાં
અત્યારે મારો છે વારો કરગરવાનો
ટુમોરો તમેય કરગરશો
બેટમજી હવે શું કરશો

૨૩-૧૧-૨૦૦૧

મોડર્ન છોકરીનું ગીત

એક છોકરીએ છોકરાને કીધું
આ કાગળિયા-બાગળિયા લખવાનું છોડ
અને પૂછી લે ને સીધેસીધું

ટોળાની વચ્ચેથી ત્રાંસી નજરોથી
મને જોવાનું ક્યાં સુધી ચાલશે?
એમાં ને એમાં તું જોતો રે'વાનો
તારી પાછળવાળો ચાલ્યો આવશે!
તારી પાછળનો નંબર છે ગીધું
એક છોકરીએ છોકરાને કીધું

રોઝ-બોઝ આપણને લેવા ગમે ના
અને ગમે ના દિલ-બિલનાં ચિત્રો
તારી સંગાથે બધે ફરવુંયે ગમશે
જો સારા હશે તારા મિત્રો
સાંભળ્યું છે તેં બાઈક પણ લીધું
એક છોકરીએ છોકરાને કીધું

૨૧-૦૬-૧૯૯૯

શરીફ છોકરીનું ગીત

પીટ્યો અશ્કો

આજકાલ મૂઓ મારી પાછળ પડ્યો છે

જો હાથમાં આવે તો ભરું બચ્કો

વ્હેલી પરોઢથી તે આથમતી સાંજ લગી

ઊભો રહે છે ઘર સામે

એટલુંયે ઓછું પડે છે એને

કે લખે કાગળિયાં રોજ મારા નામે

ઈંગ્લિશમાં ઈલુ ઈલુ બબડ્યા કરે છે

એને આવડે ના ગુજરાતી કક્કો

પીટ્યો અશ્કો

શરમની મારી હું તો માથું નમાવી ચાલું

પણ આ તો થઈ ગઈ છે ભારે

નફ્ફટ છે સાવ સાલ્લો જોઈ મને રસ્તામાં

બોલાવે હાથના ઈશારે

મનમાં તો થાય એને મળવા બોલાવીને

મારી દઉં કૂવામાં ધક્કો

પીટ્યો અશ્કો

૨૧-૦૬-૧૯૯૯

શહેરી છોકરીનું ગામડિયું ગીત

ગામડિયા સાથ અમે પરણી પછતાણાં
સૈ પરણી પછતાણાં, મારે થાપવા પડે છે રોજ છાણાં
કે સૈ અમે પરણી પછતાણાં

ઈમ્પોર્ટેડ સેન્ડલ ક્યાંય ધૂળમાં પડ્યા છે
મારે ચાલવાનું ઉઘાડા પગે
ફિલિપ્સના બલ્બનું અહીં અજવાળું ક્યાંથી
છે અજવાળું દીવાની શગે
દીવાસળી જેવું કંઈ મળતું નથી રે સૈ મળે છે ચક્રમકના પાણા
કે સૈ અમે પરણી પછતાણાં

ડ્રેસ જેવું ભૂલથીયે પહેરવા મળે ના
મારે પહેરવાના ગામડિયા વાઘા
જોડાજોડ ચાલે એવો સાયબો છે ક્યાં રે
એ તો ચાલે છે મારાથી આઘા
પરણ્યાની રાતે મને પેંડાની બદલામાં ખાવા મળ્યા'તા ગોળધાણા
કે સૈ અમે પરણી પછતાણાં

૧૪-૦૯-૧૯૯૯

ગમાર છોકરીનું ગીત

મૂઈ મુને ઈંગ્રેચી વાંચતાં ન આવડે
મારો વાલમ બન્યો છે મોટો લાટસા'બ
એના કાગળ ઉકેલતાં ન આવડે

ઈંગ્રેચી એબીસી હું ક્યાંથી બોલું જ્યાં કક્કામાં ધક્કાઓ લાગે
ઈંગ્રેચી એક-બે હું શબ્દો જ્યાં બોલું ત્યાં ગુજરાતી મોંઢામાં વાગે
મૂઈ મુને ઈલુ ઈલુ બોલતાં ન આવડે
મૂઈ મુને ઈંગ્રેચી વાંચતાં ન આવડે

રોજ રોજ વાલમ તો ઈંગ્રેચી બોલિંગ ને ઈંગ્રેચી ખાવિંગ ને સોવિંગ
પીળા પચ્ચર દાંત વાલમ હસાવિંગ ને આપણે તો ખૂણામાં રોવિંગ
મૂઈ મુને મોઢુંય બગાડતાં ન આવડે
મૂઈ મુને ઈંગ્રેચી વાંચતાં ન આવડે

પરદેશી બોલીને હૈયે વસાવી એણે અહીંયાં તો દેશીનોય વાંધો
પરદેશી વાલમ કહે પરદેશી બોલીમાં ઈંગ્રેચી વાનગીઓ રાંધો
મૂઈ મુને ચમચીઓ ચાટતાં ન આવડે
મૂઈ મુને ઈંગ્રેચી વાંચતાં ન આવડે

ટપોરીનુંગીત

*કાઉન્સ ખોળીને એણે લીધું છે ટી-શર્ટ
ને પહેર્યું છે ઠામેલું જીન્સ
તોયે પોતાને સમજે એ પ્રિન્સ

ગેરેજમાં કામ કરે એનો આ ફાયદો
કે રોજ રોજ બદલે એ ગાડી
પગપાળા ચાલવાનો વારોયે આવે
જો કરી આવે કોઈ જઈને ચાડી
બીડીઓનાં ટૂંઠાંનાં ફાંફાં છે એને
પણ પારકાની પીએ છે વિલ્સ
તોયે પોતાને સમજે એ પ્રિન્સ

બી.એ., બી.કોમ.ની તો વાતો જવા દો
એ બી.લવમાં થઈ જાય છે ફેલ
એકાદ અઠવાડિયે મળે સેન્ડલના હાર
અને એકાદ અઠવાડિયે મળે જેલ
દિવસના કોલેજ પર આંટાઓ મારે
ને સાંજ એની ફૂટપાથે ફિક્સ
તોયે પોતાને સમજે એ પ્રિન્સ

૨૪-૦૬-૧૯૯૮

*એક સોફ્ટ ડ્રિન્કના અમુક કાઉન્સના બદલામાં અપાતી ટી-શર્ટની ગિફ્ટ

મિસ મો...બા...ઈ...લ...નું ગીત

મિસકોલ મારે છે મિસ

મોબાઈલ છે મારો ને મારું જ સીમકાર્ડ
પણ નામ એનું આપે છે બાપ રે
ગામ આખ્યાની સાથે એ ગપ્પાઓ મારે
ને મારું જ બેલેન્સ એ વાપરે
એની રિંગ જાણે ચીસ
મિસકોલ મારે છે મિસ

આઈ લવ યૂ-નો એક ખાસ મેસેજ મોકલવા
મેં આપી'તી મોબાઈલની ગિફ્ટ
મારી એ ગિફ્ટ મને ખુદને જ ખબર નહીં
ક્યાં ક્યાં થઈ છે હવે શિફ્ટ
ઘેટ બની ગઈ હવે ધિસ
મિસકોલ મારે છે મિસ

૧૪-૧૨-૨૦૦૩

રોમિયોનું ગીત

મોંઘાદાટ બૂટ પહેરી ફિલિંગ ભરી
ને તોય ઘસાઈ ગયા તળિયાઓ સાવ
લવ મી લવ મી ડિઅર નાઉ

તારી પાછળ ને પાછળ હું ફરતો રહું
અને આઘી ને આઘી તું જાય
હું હેલો કહેવાને જરા આગળ વધુ
તું છટકી જાય કેમ કહી બાય
ડૂ યૂ બિલીવ તને જોઉં છું જતાં
ને હાર્ટમાંથી નીકળે છે વાઉ
લવ મી લવ મી ડિઅર નાઉ

તું હાથોમાં રેશમનો તાંતણો લઈ આવે
ને લાવું હું ચાંદીની રિંગ
મારી આંખોની સામે તું ડોળાઓ કાઢે
સો ટેલ મી હાઉ કેન આઈ સિંગ
મારાં આ સોંગ તારા લીપે થાય લિફ્ટ
તો થોડું થોડું હુંયે ગાઉં
લવ મી લવ મી ડિઅર નાઉ

૩૦-૦૪-૨૦૦૧

ડોસાઓનું પ્રણયગીત

અંદર અંદર ગુપચુપ કરતી શેરીના નાકા પર બેસી સાઠ વરસની ટોળી
જમનાકાકી જ્યારે નીકળે પહેરી ચણિયાચોળી

ટોપી હેઠળ ડાઈ કરેલા શ્વેત વાળને વારેઘડીએ ઢાંકપિછોડો કરતા
મરું મરું થઈ રહેલા ડોસા લાકડિયુંના ટેકે જમનાકાકી ઉપર મરતા
સમજે નહિ કે જમનાકાકી – સરસ્વતી, ગંગાના ઘરમાં પાછી સળગે હોળી
જમનાકાકી જ્યારે નીકળે પહેરી ચણિયાચોળી

અંધાપો આવેલી આંખો, ઘોળા દા'ડે ચશ્મામાંથી જોવા લાગે સપનાં
હૃદયરોગના હુમલામાંથી બચી ગયેલા ડોસા બોલે : સોળ વરસની જમના
છગનાની લારીએ ડોસા ચાને બદલે પાણીમાં બિસ્કૂટો ખાતા બોળી
જમનાકાકી જ્યારે નીકળે પહેરી ચણિયાચોળી

બટકા એવાં જમનાકાકી, વા આવેલા પગમાં પહેરે એડીવાળાં સેન્ડલ
જમનાકાકી આગળ, પાછળ ધુડાકાકા હાંફે સાઈકલને મારી પેન્ડલ
દેશીની પોટલિયું સાથે શરમબાઈને ધુડાકાકા પી ગયા છે ઘોળી
જમનાકાકી જ્યારે નીકળે પહેરી ચણિયાચોળી

આજનો જમાનો ઈ-મેલનો

ના મેલનો-ફીમેલનો

કમ્પ્યુટર સ્ટાર્ટ કર, ઈન્ટરનેટ ઓપન કર, આજનો જમાનો ઈ-મેલનો

ફેસબુકમાં જો ફેસ કોઈ સારો મળે ના તો ઓરકુટનો એક્સેસ કર ભાઈ ચેટિંગમાં રાચવું ને ડેટિંગનાં ડ્રીમ એમાં આપવાની ક્યાં કાણી પાઈ અહીંયાં તો ઢેલ માસ્ક પહેરે છે મોરનો ને મોર માસ્ક પહેરે છે ઢેલનો આજનો જમાનો ઈ-મેલનો

ઈ-મેલમાં એવું કે ટિકિટ ન જોઈએ, ન જોઈએ માપનું કવર કોપી ને પેસ્ટ કરી વાતને વધારી સેન્ડ કરવાની સઘળી ખબર કરવાનું વાતનું વતેસર મફતમાં ને આનંદ ઉઠાવાનો ખેલનો આજનો જમાનો ઈ-મેલનો

ટિકિટ વિનાનાં કોઈ ખાલી કવર જેમ ઈ-મેલમાં વાઈરસય આવે ખોલું ને હેન્ગ થાય આખુંયે કમ્પ્યુટર રિસ્ટાર્ટ ગાડું ગબડાવે કાફેમાં બેસું તો ક્લેવર ગણાવું ને ઓટલે હું ભાઈબંધ વંઠેલનો આજનો જમાનો ઈ-મેલનો

૦૫-૧૧-૨૦૦૯

ઢેમનું ગીત

તને એમ લાગે કે મને છે પ્રેમ
મને એમ લાગે કે તને
ઢેમમાં તો આવું જ બને

ચોપડીના બહાને તું બોલાવે પાસે
ને વિક્સના બહાને તું ખાંસે
એમાં ને એમાં બેલ વાગે લેક્યરનો
ને દોરે તું ઉતાવળા શ્વાસે
બે લેક્યરની વચ્ચેના ગેપમાં તું જ કહે
કેમ કરી આવું હું કને
ઢેમમાં તો આવું જ બને

નામ મારું લખવાનું-ભૂંસવાનું એટલે
કે સ્પેલિંગમાં કાયમ તું કાચી
એકીટશે જોવામાં આંખોની ભૂલ
તને કેમ કરું વાત કહે સાચી
લીબું ને મરચાં રોજ ઉતારવાં પડે છે
તું આ રીતે જો નહીં મને
ઢેમમાં તો આવું જ બને

૧૫-૦૬-૨૦૦૮

મિલેનિયમ રામાયણનું ગીત

રામ તમે તોડેલ ધનુષ ફરી સાંધો

તમે એકલા-અટૂલા જ જઈ આવો નાથ
જરા પિયરિયે થોડું રહી આવું
કળિયુગની સીતા તો ચોખ્ખું કહે રામને
હું વનવાસે સાથે નહીં આવું

વનવાસની વાત હવે નીકળી તો કહી દઉં કે લક્ષ્મણ પણ હમણાંથી માંદો
રામ તમે તોડેલ ધનુષ ફરી સાંધો

એ રામાયણ ઘરઘરમાં ચાલ્યા કરે છે
જેને વાલિયાએ છોડી અધૂરી
રામ હવે પાછા અયોધ્યા કેમ આવે
ત્યાં સૌના હાથોમાં રામપુરી

રામ રામ કહીને થયા રામ એવા છેટા જેમ છેટો અમાસેથી ચાંદો
રામ તમે તોડેલ ધનુષ ફરી સાંધો

રામ જાણે રામલીલા એવી તે થઈ ગઈ
કે રામપાતર ખાલી ને ખાલી
રામરાજે રામરોટી વિના રઝળવાનું
રામનો છે રામ જ સવાલી

રામનામ જપવામાં રામ રમે તોયે રામડોળીને મળતો નહિ કાંધો
રામ તમે તોડેલ ધનુષ ફરી સાંધો

૩૧-૧૦-૧૯૯૯

પીટ્યો અશ્કો : ૨૦

ઉઝલ

કોને કહું

રોજ સપનામાં હું દેખું માધુરી કોને કહું;
આંખની મારી કહો આ મજબૂરી કોને કહું.

શ્યામ હું હોવા છતાં પણ છોકરી ગોરી મળી,
સૌ મને જોયા કરે ધૂરી ધૂરી કોને કહું.

આમ તો હું એકલો છું દસ સરીખો તોય પણ,
વેલણોથી રોજ ઝૂડે છે નૂરી કોને કહું.

નોકરીએ રોજ આ પતિદેવ ભૂખ્યા જાય છે,
પણ ઘરે પત્ની જમે હલવાપુરી કોને કહું.

વટ જુઓ પત્નીનો મારી રોજ મારે છે મને,
વાત આ 'બેદિલ' ભયંકર જઈ પૂરી કોને કહું.

૧૯-૦૯-૧૯૯૭

હોય છે

એ જ લોકો આમ તો બહુ ભાગ્યશાળી હોય છે;
જેમને સાળા નથી હોતા ને સાળી હોય છે.

પ્રેમિકાને રોજ ફૂલો આપનારા માનશો,
કોઈ શ્રીમંતો નહીં બાગોના માળી હોય છે.

એને શેઠાણી બની જાતાં સમય લાગે નહીં,
શેઠના ઘરમાં સરસ જે કામવાળી હોય છે.

બ્રેડથી હું લંચ મારો એટલે પૂરો કરું,
રોટલી જમવાની એણે રોજ બાળી હોય છે.

લગ્નની મેં વાત 'બેદિલ' એમ ટાળી હોય છે,
કે મને સાળા વધુ ને શૂન્ય સાળી હોય છે.

૨૧-૧૨-૧૯૯૭

બારણાં વાખી

જ્યાં સુધી ન્હોતી ખબર ચામાં પડી માખી;
ત્યાં સુધી આરામથી મેં ચા પીધે રાખી.

કોઈ પાડોશી ન જાણે એટલા માટે,
મારતી પત્ની હંમેશાં બારણાં વાખી.

પ્રેમની રેખા નથી તારી હથેળીમાં,
પ્રેમિકાએ દઈ દગો બસ વાત આ ભાખી.

સ્વાદ કેવો હોય છે ભૂલી ગયા છીએ,
વાનગી તુજ હાથની બસ જ્યારથી ચાખી.

સલામ 'બેદિલ' રોજ ગુંડાઓ મને કરતા,
લ્યો, હવે સમજાય વરદી જોઈને ખાખી.

૨૯-૦૭-૧૯૯૮

કેં કેં થાય છે

ફિલ્મ જોવા સાથ આવ્યાં આપ કેં કેં થાય છે;
આપનાં સામે ઊભા છે બાપ કેં કેં થાય છે.

એકબાજુ છે પસીનો પગથી તે માથા સુધી,
ને ઉપરથી પાણીનો છે કાપ કેં કેં થાય છે.

આજ મંદિરનો પૂજારી ઘરજમાઈ થૈ ગયો,
હાથમાં માળા છતાંયે પાપ કેં કેં થાય છે.

લગ્ન કરવાની ઉતાવળ કેટલી મોંઘી પડી,
હાય પત્નીનો સતત સંતાપ કેં કેં થાય છે.

છોકરી દરજીની 'બેદિલ' માંડ આવી હાથમાં,
પણ ગજાનું રોજ લેતાં માપ કેં કેં થાય છે.

૦૪-૧૨-૧૯૯૮

ખટારામાં

આપના એક બસ ઈશારામાં;
મારી ગણના થઈ બિચારામાં.

પ્રેમમાં તો પડ્યા પછી જાણ્યું,
હું નકામો પડ્યો છું ગારામાં.

થોબડું સ્હેજ સ્હેજ સૂઝેલું,
બીજું ક્યાં કેં નવું છે તારામાં?

જૂનાં કપડાં બધાં પહેરી લો,
જાન મારી જશે ખટારામાં.

છોકરી સોનીની મળી 'બેદિલ',
બંધ અમને કર્યા પટારામાં.

૦૩-૧૧-૧૯૯૮

તારી હથેળીમાં

ફૂટી ગયેલા જામ છે તારી હથેળીમાં;
એથી જ દીધા ડામ છે તારી હથેળીમાં.

હું નામ તારું સાથ કોની જોડું તું કહે,
કેં કેટલાંયે નામ છે તારી હથેળીમાં.

મોંમાં નરી ગાળો અને સાવરણી હાથમાં,
તોફાનનો પેગામ છે તારી હથેળીમાં.

દર્દી મટીને ડોક્ટરની પત્ની થઈ ગઈ,
છે માંદગી બેફામ છે તારી હથેળીમાં.

‘બેદિલ’ જમાઈ મંત્રીનો બન્યા પછી જ તો,
બસ એશ ને આરામ છે તારી હથેળીમાં.

૦૬-૧૨-૧૯૯૭

થૈ ગયો

ઈશ્કના મેદાનમાં જે દોસ્ત કાયર થૈ ગયો;
એ કશું બીજું નહિ પણ ફક્ત શાયર થૈ ગયો.

લગ્ન પણ બે છોકરાંની મમ્મી સાથે તેં કર્યા,
ને મફતમાં એટલે આજે તું ફાધર થૈ ગયો.

ફૂલ જેવો હું હતો પણ જ્યારથી પરણી ગયો,
ત્યારથી પત્નીની ખાઈ માર પથ્થર થૈ ગયો.

પ્રેમપત્રોને બતાવી રૂપિયા લઈ જાય છે,
જે હતો પ્રેમી કદી એ બ્લેકમેલર થૈ ગયો.

કોઈ પણ ગુના વગર 'બેદિલ' રહે છે જેલમાં,
વાંક એનો એટલો એ એક જેલર થૈ ગયો.

૧૮-૧૨-૧૯૯૭

લાગે છે મને

આપણાં લફરાંની વાતો લીક લાગે છે મને;
હાથપગ આ ભાંગશે કોઈ બીક લાગે છે મને.

વાનગી તારી બનાવેલી જમું છું આજકાલ,
એટલે મારી તબિયત વીક લાગે છે મને.

લગ્ન પહેલાં પ્રેમિકાના ભાઈથી ડરતો હતો,
લગ્ન થ્યાં'તો પ્રેમિકાની બીક લાગે છે મને.

કોઈ સુંદર છોકરી સામે નજર ના નાંખતો,
કેમ કે આફત સદા નજદીક લાગે છે મને.

નોકરી પત્ની કરે છે એટલે 'બેદિલ' જુઓ,
કામ ઘરનું રોજ કરવું ઠીક લાગે છે મને.

૦૧-૦૮-૧૯૯૮

સાથે

હવે પકડી રહ્યો છું હાથ હું પરિણામની સાથે;
ભલે ઝઘડા થતાં કાયમ તમારા બાપની સાથે.

તમે પરણી ગયાં છો સુંદરી સારું થયું છે બહુ,
નહીંતર આમ તો ફરતાં'તાં આખા ગામની સાથે.

મને પત્ની મળી છે બે છતાં ચિંતા વગરનો છું,
ઘડીમાં એમની સાથે, ઘડીમાં આમની સાથે.

નજર જ્યાં પણ પડે ત્યાં ફક્ત રાવણની જ લીલાઓ,
રહેવું તો રહેવું કઈ રીતે આ રામની સાથે.

અહીંયાં નોકરી દેતું નથી બેદિલ' મને કોઈ,
કરું હું સાફ પણ ખિસ્સાં બધે ઘરકામની સાથે.

૨૪-૦૭-૧૯૯૮

જુઓ

કેવાં ભયાનક છે તમારી આંખનાં કામણ જુઓ;
કે બાળકો તમને નિહાળીને કહે : ડાકણ જુઓ.

બીજુ કશું ના હાથમાં પત્નીના, છે વેલણ જુઓ;
હું મીંદડી થૈ જાઉં છું એનું તમે કારણ જુઓ.

મેં ગોલ્ડમેડલ મેળવ્યાં છે માનશો ક્યાં આ તમે!
ખાલી તમે ઊભા રહી મને વેચતો રીંગણ જુઓ.

ભાગી ગઈ પત્ની અને હાલત થઈ મારી ખરાબ,
ધોબી બની જાતે જ ધોઉં છું બધાં પ્હેરણ જુઓ.

મોટર લઈને જાનકીનું અપહરણ આજે કરે,
'બેદિલ' હવે સુધરી ગયો છે શહેરમાં રાવણ જુઓ.

૧૮-૧૧-૧૯૯૭

થૈ ગયા

ચોરી કરીને આજ પૈસાદાર થૈ ગયા;
સપનાં બધાયે આંખનાં સાકાર થૈ ગયાં.

આવી છે પત્ની જ્યારથી ઊંઘ જ હરામ છે,
એની ખરીદીમાં જ દેવાદાર થૈ ગયા.

સારું થયું હું ચોપડી એકે નથી ભણ્યો,
આજે ભણેલાઓ બધા બેકાર થૈ ગયા.

મેં ચોરટી સાથે લગન કરતાં કરી લીધાં,
પણ હાથ મારાં ખિસ્સાં કાતરનાર થૈ ગયા.

‘બેદિલ’ હઝલ તારી બહુ તાકાતવાર છે,
બહેરા હતા જે લોક સાંભળનાર થૈ ગયા.

૨૩-૧૧-૧૯૯૭

જૂનો બાંકડો

એક તો આ ખાટલો છે સાંકડો;
તોય પણ સાથે સૂએ છે માંકડો.

હું નથી પણ કોઈ બીજો સાથ છે,
બાકી તો છે એ જ જૂનો બાંકડો.

માટલાં કાણાં પછી સઘળાં બન્યાં,
જે ઘડીએ મેં ચલાવ્યો ચાકડો.

લાગવગથી બોર્ડમાં આવે છે ફર્સ્ટ,
પાડતા ફાવે ન જેને આંકડો.

કોઈ બીજાની થઈ ગઈ પ્રેમિકા,
આમ તો 'બેદિલ' નહીંતર ફાંકડો.

૦૪-૦૬-૨૦૦૦

પ્રેમમાં ભંગાણ છે

પ્રેમમાં ભંગાણ છે કોને કહું?
દિલ કચ્ચરઘાણ છે કોને કહું?

એક પત્ની છે ને બીજી પ્રેમિકા,
બેઉનું ખેંચાણ છે કોને કહું?

યુદ્ધનું એલાન મેં કરતાં કર્યું,
સંકટોમાં પ્રાણ છે કોને કહું?

રાતના તેં હાથમાં મેંદી મૂકી,
એ ખરેખર છાણ છે કોને કહું?

હોઠ પર પણ તાળું 'બેદિલ' મારતો,
ચોરની મોકાણ છે કોને કહું?

૦૪-૦૬-૨૦૦૦

દાઢી વધી ગઈ

માંગણી એની હવે ગાડી સુધી ગઈ;
એટલે મારી જુઓ દાઢી વધી ગઈ.

ધર્મપત્ની ધર્મના કામે જતી થઈ;
હાશ થઈ, કંકાસવાળી સામગ્રી ગઈ.

ક્યાં ખબર છે શેઠને ચ્દેરો ન જોઈને,
ફક્ત જોઈ કાર એ યુવતી હસી ગઈ.

જ્યારથી પરણી ગયો બસ ખોટમાં ગયો,
એક આવી, પ્રેમિકા ચાલી બધી ગઈ.

હું રસોઈઘર મહીં 'બેઢિલ' રહું હવે,
આ હઝલ તો આવીને પત્ની લખી ગઈ.

૧૫-૦૭-૧૯૯૮

ગમી

ઘણાં વરસે મને સરસ ને સુંદર છોકરી ગમી;
ગમ્યો એને ન હું પરંતુ મારી શાયરી ગમી.

મને કેં પ્રેમપત્ર આપવો એને ગમ્યો નહીં,
ફક્ત એને મને તો આપવી કંકોતરી ગમી.

હતી એ શેઠને અઢાર ગાડીઓ નવી નવી,
મને તો એટલે એ ઘરની કરવી નોકરી ગમી.

મને પત્ની વિચારજો બહાદુર કેટલી મળી,
પતિના હાથની જેને હંમેશાં ચાકરી ગમી.

હતી એના જ હાથેથી બનાવેલી કરું શું હું,
મને એથી જ તો બળેલ 'બેદિલ' ભાખરી ગમી.

૦૪-૦૬-૧૯૯૭

આંખ તો કાણી હતી

એ આમ તો સંગીતની રાણી હતી;
ગંદી બહુ એની છતાં વાણી હતી.

હું એક એની આંખ પર પાગલ થયો,
કારણ કે મારી આંખ પણ કાણી હતી.

લુંગીય હું ત્યાં છોડતો ગ્યો કેમ કે,
એની ગલીના કૂતરે તાણી હતી.

એ આજ પત્ની થઈ બની ગઈ પારકી,
મારા મતે જે પ્રેમિકા શાણી હતી.

જમવાય 'બેદિલ' હોંશથી ગ્યો સાસરે,
પણ ભાત ગુંદર, દાળ તો પાણી હતી.

૦૭-૦૮-૧૯૯૭

ગીરવે

મારા થયાં લગન અને ઘરબાર ગીરવે;
હાલત હવે એ છે અહીં ભરથાર ગીરવે.

આ જંગમાં મને ભરોસો જીત ક્યાં થશે?
કિસ્મતય સાથ દે છે કે તલવાર ગીરવે.

આ દેશનું થશે શું હું ડરતો વિચારતા,
ગંભીર વાત છે અહીં સરકાર ગીરવે.

કંકાસ એટલે ઘરે તારે નથી થતો,
મૂક્યો છે તે પડોશમાં સંસાર ગીરવે.

‘બેદિલ’ અને હજલ લખે ક્યાંથી મનાય પણ,
ને હોય સત્ય એ, તો સાંભળનાર ગીરવે.

૧૫-૦૮-૧૯૯૭

ચાલી ગઈ

મારા જ સાળાથી ડરી ચાલી ગઈ;
કેવી પ્રિયે ચાહત કરી ચાલી ગઈ!

આજેય ખિસ્સું કાતરી ચાલી ગઈ;
દઈ હાથતાળી છોકરી ચાલી ગઈ.

હું પ્રેમપત્રો આપતો જેને સદા,
એ આજ દઈ કંકોતરી ચાલી ગઈ.

પરિચારિકાનો ટૂંકમાં પરિચય દઉં,
સઘળા જખમને ખોતરી ચાલી ગઈ.

એનાં ઘરે જોવા ગયો 'બેદિલ' હું જ્યાં,
એ એક આપી ભાખરી ચાલી ગઈ.

૨૦-૦૮-૧૯૯૭

કિતાબો ભણીને

મને તો મળી છે નિરાશા કિતાબો ભણીને;
હું વેચી રહ્યો છું બટાકા કિતાબો ભણીને.

લગન થૈ ગયાં સૌ રખડનારના પણ ખુશીથી,
મને છોકરીનાંય ફાંફાં કિતાબો ભણીને.

નથી નોકરીનુંય નક્કી થયું ક્યાંય મારું,
હું બેકાર મારું છું આંટા કિતાબો ભણીને.

ભણ્યો ચોપડી જે પડીકાં કરું છું એનાંયે,
કર્યા છે અમે કેવા સાટા કિતાબો ભણીને.

અભણ મિત્ર મારા કરે છે મજા-લ્હેર 'બેદિલ',
અને હું કરું છું તમાશા કિતાબો ભણીને.

૨૯-૦૮-૧૯૯૭

પરસાળમાં

શેમ્પૂ નવાં એ નાખતી'તી વાળમાં,
ને આવતાં'તાં તોય જટિયાં દાળમાં.

ખિસ્સાંય ખાલી આજ મારાં થૈ ગયાં,
ક્યાં હું ફસાયો છોકરીની જાળમાં?

એમાં જ મોઢું કૂતરો નાખી ગયો,
પકવાન સુંદર પીરસ્યાં જે થાળમાં.

પૈસા પડાવા કામમાં એ આવશે,
તું આજ સઘળા પ્રેમપત્રો બાળ મા.

પરણી ગયાં છો જ્યારથી 'બેદિલ' તમે,
ઊભી રહે ક્યાં પ્રેમિકા પરસાળમાં?

૧૦-૦૮-૧૯૯૭

વેલણો તૂટતાં

રોજ ઝઘડા થતાં, વેલણો તૂટતાં;
નામ પત્નીનું શાંતિય હોવા છતાં.

યાદ આવે મને વાત એ પ્રેમની,
એમનો હું અને એ બધાનાં હતાં.

સાફ કરવા પડે વાસણો એટલે,
સાસરે ઘરજમાઈ આ બંદા હતા.

ગ્રીન વર સાથ તું ગાડીમાં જાય છે,
ને અમે ડ્રાઈવર થૈ રહ્યા દેખતા.

લગ્ન 'બેદિલ' કર્યાં છે અમે જ્યારથી,
ત્યારથી થઈ ગયાં માનશો લાપતા.

૧૧-૦૮-૧૯૯૭

હતી

દાળમાં તો મરેલી ગરોળી હતી;
રોટલી મેં વળી એમાં ચોળી હતી.

એક, બે, ત્રણ નહીં ચાર સાથે ફરે,
આમ તો પ્રેમિકા ખૂબ ભોળી હતી.

એ જ મારું કરીને ગઈ લાખનું,
લાખમાંથી કદી જેને ખોળી હતી.

એટલે તો બચી હું ગયો મારથી,
પ્રેયસીની ગલી બહુ પહોળી હતી.

હાલ 'બેદિલ' થયો દેખ આ પ્રેમમાં,
હાથમાં બે કટોરા ને ઝોળી હતી.

૧૪-૧૦-૧૯૯૭

કાપલીઓ કરીને

બધા રૂપિયા શેઠના વાપરીને;
ફગાવી અમે શેઠની નોકરીને.

મને મેડલો એટલે તો મળ્યા છે,
થયો પાસ હું કાપલીઓ કરીને.

અમે ગેરકાનૂની ધંધા કરીએ,
પ્રધાનોનાં ખિસ્સાંમાં નોટો ભરીને.

નદીમાં પડ્યાં'તાં અમે સાથ મરવા,
હું ડૂબી ગયો, એ બચી ગઈ તરીને.

લગનની બધી ભેટ વેચી છે 'બેદિલ',
કર્યા'તાં લગન પણ મેં દેવું કરીને.

૧૬-૧૦-૧૯૯૭

ખોરાકમાં

ઉંદર પડે જો ચાર આવી શાકમાં;
પુષ્કળ વિટામિનો મળે ખોરાકમાં.

રૂમાલ પલળે રોજનાં નવ-દસ ડઝન,
છે ચાલુ કેવો નળ તમારા નાકમાં!

બિલ્લી બનીને ચૂપ થૈ જાવું પડે,
તાકાત એવી છે પત્નીની ધાકમાં.

સુંદર બહુ લાગો તમે ઓ સુંદરી,
સાચે જ આ ભિખારણી પોષાકમાં.

‘બેદિલ’ પડે છે વેલણો પુષ્કળ મને,
આવી જઉં છું જો કદી હું વાંકમાં.

૩૦-૦૭-૧૯૯૮

બોક્સર

પ્રેયસીનો ભાઈ મોટો બોક્સર;
એટલે હાથે-પગે છે ફેકચર.

કોઈ પણ કોલેજમાં ભણતું નથી,
સૌ બગીચામાં ભરે છે લેકચર.

નર્સ સાથે રોજ લફરાંઓ થતાં,
જ્યારથી હું થૈ ગયો છું ડોક્ટર.

સ્પોર્ટબોય જેવો બન્યો છું ફ્લોર પર,
આમ તો બનવા ગયો'તો એક્ટર.

હોટલે 'બેદિલ' તમારી વેઈટમાં,
આજકલ બનતો રહ્યો છે વેઈટર.

૩૦-૦૭-૧૯૯૮

યારો

ગઝલ-બઝલ ન હવે કોઈ સાંભળે યારો;
જુઓ બધા કવિ ખૂણામાં ટળવળે યારો.

ન ઓળખાય અહીં ચોર કોણ, પોલિસ કોણ?
રૂમાલ બંને જણા બાંધતા ગળે યારો.

અવાજ સ્હેજ બગડશે જરાક તો ચાખો,
અહીં બધા ભજિયાં મેલમાં તળે યારો.

વિચાર આમ તો મારોય છે પરણવાનો,
કરોડપતિની અગર છોકરી મળે યારો.

કદાચ આપણીયે લોટરીય લાગે તો,
બધાય માંગનારા ઘર તરફ વળે યારો.

૧૬-૧૧-૧૯૯૯

બિચારી બાપડી

જ્યાં જઉં હું ત્યાં મને સામે નડી;
પ્રેમિકા ક્યાં છે બિચારી બાપડી?

‘કા’ પછી આગળ વધી શકતા નથી,
કાગડા શીખ્યા નથી બારાખડી.

‘ભાઈ’ છું એથી જ તો આ બેન છે,
કોઈ પણ બાંધે મને ના રાખડી.

કેંક નેતા રોટલી શેકી ગયા,
લોકશાહીની ગરમ છે તાવડી.

એમ આ કવિતામાંથી પૈસા મળ્યા,
પસ્તીવાળાએ કરાવી રોકડી.

૨૩-૦૮-૨૦૦૧

રિસ્ક છે

લોકો કહે જેને સરસ એ ઈશક છે;
મારા મતે તો એ જ મોટું રિસ્ક છે.

તારોય નંબર આવશે ઊભો રહે,
એ છોકરીના હાથમાં જો લિસ્ટ છે.

જેણે કદીયે ચોપડી ખોલી નથી,
એ કાપલીઓના પ્રતાપે ફર્સ્ટ છે.

લ્યો છે ભિખારી થૈ જવામાં પણ મજા,
ભઈ ભીખમાં પણ આજ મળતું ફીસ્ટ છે.

‘બેદિલ’ હવે તું શાયરી છોડી જ દે,
આ શાયરીમાં તું થયો પદભ્રષ્ટ છે.

૨૩-૦૭-૧૯૯૮

મેરિડ થઈ ગઈ

એ કુમારિકા મટી મેરિડ થઈ ગઈ;
પ્રેમિકા મારી હવે સ્ટુપિડ થઈ ગઈ.

તું જુએ છે ને ફૂટે છે દર્પણો આ,
દર્પણોને પણ જો તારી ચીડ થઈ ગઈ.

એકલો રૂમાલ તારો શું પડ્યો કે,
ચાર રસ્તા પર બધાની ભીડ થઈ ગઈ.

હું તને મારી કહું કેવી રીતે આજ,
તું હવે હરકોઈની જ્યાં નીડ થઈ ગઈ.

કઈ રીતે ડિલિટ કરવી યાદ તારી બોલ,
વાઈરસ માફક તું મનમાં ફીડ થઈ ગઈ.

૧૪-૦૫-૨૦૦૦

ટેન્શન

જિંદગીભરનું હવે તો ટેન્શન;
એક નહિ મારે થયા છે ટેન સન.

હાથ-પગ ભાંગી ગયા પળવારમાં,
પ્રેમમાં ભારે પડી છે એક્શન.

વૃદ્ધ છું તોયે ફરું છું લહેરથી,
દર મહીને દોસ્ત ખર્ચી પેન્શન.

પ્રેમપત્રોથી કરે છે ચૂપ એ,
કઈ રીતે બોલો કરું હું મેન્શન.

કાચિંડા જેવી જ મારી પ્રેયસી,
એક પળમાં મૂન, બીજી પળમાં સન.

૧૭-૦૬-૧૯૯૯

વિવેચનાત્મક લેખ

આમ તો આઈ લવ યૂ છે ઈઝી ટુ સે, બટ...

ડૉ. નરેશ શુક્લ

અશોક ચાવડા ‘બેદિલ’ના આ વર્ષે એક સાથે છ પુસ્તકો અને પહેલા કાવ્યસંગ્રહ ‘પગલાં તળાવમાં’ની બીજી આવૃત્તિ પ્રકાશિત થઈ છે. ૧૯૯૭-૯૮ના વર્ષોમાં એ ‘પછાડ’ની બેઠકમાં આવે ને દર વખતે ગીત કે ગઝલ રજૂ કરે. ત્યારે એ ચિનુ મોદી અને અન્ય કવિઓ પાસે છંદની આરાધના કરતો. સતત કવિતામાં જ રમમાણ રહેતો અને એક વાર કૉલેજ પૂરી કરી પછી બીજી વાર બીજા વિષય સાથે પ્રવેશ લઈને કૉલેજની લાઈફ વધુ વાર માણી! કેમ કે, ‘તો જ પ્રેમની કવિતાઓનો ફાલ વધુ ઉતરે’ - એવી એની માન્યતા હશે. એ આમ તો ગંભીર છે, દેખાવે અને સ્વભાવે પણ. પણ હઝલ ત્યારથી લખતો. કેટલાક હાસ્યગીતો પણ લખેલાં. આજે એનો કાવ્યસંગ્રહ ‘પીટ્યો અશ્કો’ વાંચતી વેળાએ એ વર્ષોમાં પાછા જવાનું બન્યું. એનું પઠન પણ મજાનું. સાંભળનારનેય છંદ આવડી જાય એવું મજાનું. હવે તો ગુજરાતના મહત્વના મુશાયરાઓમાં એ અવશ્ય હોય છે. એનું આગવું નામ અને અવાજ છે.

સુરતીઓની હાસ્યવૃત્તિ આખાય ગુજરાતમાં વખણાય છે. એટલે આ પુસ્તક વિશે લખવાનું વિચાર્યું. આવો, એની મજાની ગીતપંક્તિથી વાત શરૂ કરીએ.

આમ તો આઈ લવ યૂ છે ઈઝી ટુ સે

બટ ગભરામણ પીછો ન છોડે

માંડ મળે મોકો હું કહેવાને જાઉં

તો આખુંયે ગામ સાથ દોડે

નાઉ યૂ ટેલ મી વોટ કેન આઈ ડુ ફોર માય પ્રોબ્લેમ

બાઈલ વોટરની જેમ વીતે વરસો

બેટમજી હવે શું કરશો

આ પુસ્તક બે ભાગમાં વહેંચાયેલું છે. પહેલા ભાગમાં કવિતા છે, ગીતો છે. મોટા ભાગની રચનાઓ કોઈને કોઈ પૂર્વસૂરિઓ દ્વારા રચાયેલાં ગીત લયની યાદ અપાવે છે પણ એમાં કવિકર્મ અશોકનું એ રીતે જુદું પડે છે કે અહીં હાસ્યરસ કેન્દ્રમાં છે. પ્રેમી-પ્રેમિકાનાં લટકાં-ઝટકાં અને પ્રોબ્લેમ્સ. સામાજિક અડચણો અને પરિસ્થિતિઓની વિચિત્રતાઓ દ્વારા હાસ્ય બનાવવામાં આવ્યું છે. અંગ્રેજી શબ્દો અને વાક્યો લઈનેય એ લયને સાચવે છે એ એની લાક્ષણિકતા.

બીજા ભાગમાં હઝલ સમાવાઈ છે. ટૂંકમાં સમજવું હોય તો ગઝલનું પ્રતિરૂપ. ઇંદ-લય બધું જ સચવાયું હોય ને મજા કરાવે એ વધારામાં. ભાગ્યે જ કશી ગંભીર લાગે એવી વાત હોય પણ હોય આપણું એક ખાનગી સત્ય! એ રીતે એની હઝલ મને પેલ્લેથી વધુ ગમતી આવી છે. તમનેય ગમશે. જુઓ :

એ જ લોકો આમ તો બહુ ભાગ્યશાળી હોય છે;
જેમને સાળા નથી હોતા ને સાળી હોય છે.
એને શેઠાણી બની જાતાં સમય લાગે નહીં,
શેઠના ઘરમાં સરસ જે કામવાળી હોય છે.

*

કોઈ પાડોશી ન જાણે એટલા માટે,
મારતી પત્ની હંમેશાં બારણાં વાખી.
સ્વાદ કેવો હોય છે ભૂલી ગયા છીએ,
વાનગી તુજ હાથની બસ જ્યારથી ચાખી.

*

મોંમાં નરી ગાળો અને સાવરણી હાથમાં,
તોફાનનો પેગામ છે તારી હથેળીમાં.

અશોક આ રીતે છોકરી-છોકરાનો પ્રેમ અને પતિ-પત્નીનાં સંબંધને એની રચનાઓમાં આલેખે છે. આપણે ત્યાં ગુજરાતમાં હાસ્યકવિતાઓ સર્જાઈ છે પણ ઉત્તર ભારતના રાજ્યોમાં જે પ્રકારે અને જેટલી માત્રામાં હાસ્યકવિતાઓ લખાય છે તેના પ્રમાણમાં ગુજરાતમાં ઓછી રચાય છે. હઝલનું નામ પડે ત્યારે સુરતના નિર્મિશ ઠાકર સ્વાભાવિક જ યાદ આવ્યા વિના ન રહે. બાકી પાતળી ધારારૂપે સમાંતરે કેટલીક રચનાઓ લખાતી રહી છે. રમેશ પારેખ, અનિલ જોશી, હરિકૃષ્ણ પાઠક, જેવા કવિઓની રચનાઓમાં હાસ્યરસ આલેખાયો છે ને કવિતાની શરતે આલેખાયો છે - તે પરંપરામાં અશોક ચાવડાએ પોતાની બેઠક જમાવવાની કોશિશ આ સંગ્રહથી કરી છે. જોકે એણે હજી વધારે વ્યાપક વિષયો, વધારે સૂક્ષ્મ હાસ્ય તરફ ગતિ કરવાની

છે. બાકી પત્ની પર હસનારા કેટલાક હાસ્યકારો, કવિઓ આપણે ત્યાં થયા છે. એમાં આવતી વાતો હવે રૂઢિપ્રયોગો જેટલી ચલણી થઈ ગયેલી અનુભવાય છે. એને અવશ્ય ટાળવી જોઈએ. એના પર જાતે જ પ્રતિબંધ લાદી દઈને કવિ પોતાને ચેલેન્જ આપે ત્યાર પછી કંઈક નવી વાત બને...!

આ રચનાઓ વાંચવી અને સાંભળવી ગમે એવી છે, પણ ચિત્તમાં અંકિત થઈ જાય અને ‘આલા ખાયર’ની કવિતાઓ જેવી વાચક ચિત્તમાં અસર ઉપજાવી જાય તેવી બનવા માટે હજી સમય બાકી છે, મેરે દોસ્ત. બાકી તો અશોકે જ લખ્યું છે :

ગઝલ-બઝલ ન હવે કોઈ સાંભળે યારો;

જુઓ બધા કવિ ખૂણામાં ટળવળે યારો.

અશોક ચાવડા પોતાની વાત આ રીતે કહે છે : ‘હું માનું છું કવિતામાં વિવિધતા હોવી જોઈએ. સહુને સાહિત્યિક કૃતિઓ ગમે જ એવું જરૂરી નથી. અને આમ પણ સાહિત્યિક કવિતાને દરેક લોકો માણી જ શકે એ શક્ય નથી. હવે તો એક કવિની કવિતા બીજા કવિને સમજવા માટે પણ ત્રીજા કવિની મદદ લેવી પડે છે એવી અઘરી કવિતાઓ જોવા મળે છે, ત્યારે બે ઘડી આનંદ માણી શકાય અને મનનો ભાર હળવો કરી શકાય તેવી કવિતા પણ હોવી જોઈએ. બસ, આવું વિચારતો રહ્યો અને લખતો રહ્યો.’

વાંચવાની મજા પડે એવી આ હાસ્યરચનાઓ છે.

(‘ગુજરાત ગાર્ડિયન’, ૧૧, જૂન ૨૦૧૩, ‘બુક રિવ્યુ’)

અશોક ચાવડા સિદ્ધહસ્ત કવિ છે. ગુજરાતના કાવ્યઆકાશમાં ઊભરેલો એક મહત્વનો અવાજ છે. પોતાના સંયત વ્યક્તિત્વ અને નિરંતર કર્મયોગ દ્વારા એમણે સૌનું ધ્યાન ખેંચ્યું છે. હાસ્યરસમાં અશોક ચાવડા 'બેદિલ'ની કલમગીત અને ગઝલ બંને સ્વરૂપોમાં સરખી રીતે વિહરી છે. હાસ્યરસમાંય લગ્નપૂર્વેનો પ્રેમ હાસ્યગીતના વિષય તરીકે શોભે છે અને લગ્ન પછીનો અનુભવ હઝલ બનીને આવે છે. આજનાં યુવાન-યુવતીનાં રોજબરોજના જીવનમાંથી શબ્દભંડોળ ઉપાડી, એમાં ઉપહાસ અને અતિરેકનો રંગ ઉમેરી હાસ્ય નિપજાવવાની ભાઈ અશોક ચાવડાને સારી ફાવટ છે. ચોંકાવનારાં કલ્પનો, અંગ્રેજી શબ્દોનો વિનિયોગ, ગામડાં અને શહેરની સંસ્કૃતિનું જફ્ફ્ટાપોઝિશન – આ બધું કવિને હાથવગું છે.

- ડૉ. રઈશ મનીઆર

આ સંગ્રહમાં મોજ પડે એવા કેટલાક ચમકારા છે. આ બધી દિલકેંક કવિતાઓ બેદિલે તેમના કૉલેજકાળમાં લખી હોવા છતાં કૉલેજ છોડીને મોટા થઈ ગયેલા આત્માઓ પણ વાંચીને મસ્તી લૂંટી શકે એવી છે. 'બેદિલ' પાસે વ્યંગ-કટાક્ષ-કાકુની રજૂઆતની આવડત છે. તેમણે વધુ લખી સતત લખતા રહેવાની જરૂર છે. વ્યંગ કાવ્યો સંચાલનોમાંથી નીકળીને સંપાદનો સુધી આવે ત્યારે એને ખરી સ્વીકૃતિ મળી કહેવાય, પણ એને માટે 'બેદિલ' તથા અન્ય વ્યંગ કવિઓએ ઝનૂનથી મચી પડવું પડે! વ્યંગ કાવ્યો લખવાનું કામધારીએ એટલું સહેલું નથી. કેટલાક કવિઓને જ એની ફાવટ હોય છે. 'બેદિલ' એમાંના એક છે. 'પીટ્યા અશકા'ને શુભેચ્છા આપું છું કે તેમનાં વ્યંગકાવ્યો વધુ ને વધુ મસ્તીખોર બને.

- ડૉ. મુકુલ ચોક્સી

રનાદે પ્રકાશન

ISBN 978-93-82456-06-3

9 789382 456063